

Sygn. akt I CSK 2769/22

POSTANOWIENIE

Dnia 12 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z powództwa Bank spółki akcyjnej w W.

przeciwko K. W. i Z. W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 12 grudnia 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanych

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z dnia 29 kwietnia 2021 r., sygn. akt I AGa 217/19,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2) zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz strony powodowej kwotę 7500 (siedem tysięcy pięćset) zł z tytułu kosztów postępowania kasacyjnego;

3) przyznaje adw. Ł. P. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Krakowie kwotę 7500 (siedem tysięcy pięćset) zł powiększoną o należny podatek od towarów i usług z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącym z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 9 kwietnia 2021 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie oddalił apelację pozwanych od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z 17 stycznia 2019 r.,

utrzymującego w całości w mocy nakaz zapłaty wydany przez Sąd Okręgowy w Krakowie 14 lipca 2016 r., oraz orzekł o kosztach.

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, skarżący wskazali przyczyny kasacyjne określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Ich zdaniem w sprawie występuje zagadnienie prawne, polegające na potrzebie wyjaśnienia dopuszczalności przyjmowania za własne przez sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych sądu pierwszej instancji w sytuacji zgłoszenia w apelacji zarzutu sprzeczności ustaleń faktycznych ze zgromadzonym materiałem dowodowym oraz czy w związku z tym wynikający z art. 378 § 1 k.p.c. nakaz rozważenia zarzutów apelacji nie skutkuje obowiązkiem przeprowadzenia przez sąd drugiej instancji własnej oceny materiału dowodowego w zakresie zgłoszonego zarzutu, która powinna znaleźć precyzyjne odzwierciedlenie w uzasadnieniu wyroku.

W ocenie pozwanych skarga jest też oczywiście uzasadniona, ponieważ sporne weksle są nieważne, a nawet gdyby uznać je za ważne, żaden z weksli stanowiących podstawę do wydania nakazu zapłaty z 14 lipca 2016 r. nie został im przedstawiony do zapłaty.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni

i stosowania prawa. Wyłączną podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał przyczynę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., powinien odpowiednio sformułować zagadnienie prawne, wskazać przepisy prawa, na których tle zagadnienie się wyłoniło oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą możliwość rozbieżnych ocen prawnych oraz świadczącą o istotności tego zagadnienia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11; z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl.; z 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, niepubl.). Zagadnienie jest istotne, jeżeli jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla ukierunkowania praktyki sądowej i rozstrzygnięcia sprawy, w której zagadnienie powstało (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 września 2012 r., II CSK 180/12, niepubl. oraz z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl.), wywołuje poważne wątpliwości, a zarazem nie było dotychczas rozstrzygnięte w judykaturze albo dotychczasowe orzecznictwo wymaga zmiany (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, niepubl.).

Sformułowane przez skarżących wątpliwości nie stanowią zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. W orzecznictwie Sądu Najwyższego nie budzi wątpliwości, że nakaz odniesienia się do zarzutów apelacji nie oznacza konieczności bezpośredniego odniesienia się do każdego argumentu apelanta. Za wystraczające należy uznać odniesienie się do sformułowanych w apelacji zarzutów i wniosków w sposób wskazujący na to, że zostały one przez sąd drugiej instancji w całości rozważone przed wydaniem orzeczenia (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 5 listopada 2015 r., V CSK 13/15, niepubl.; z 13 października 2017 r., I CSK 46/17, niepubl., z 5 października 2018 r., I CSK 608/17, niepubl.; postanowienia Sądu Najwyższego z 8 lutego 2018 r., II CSK 203/17, niepubl.; z 12 kwietnia 2019 r., I CSK 368/18, niepubl.; i z 11 grudnia 2019 r., V CSK 417/18, niepubl.). Konstruowane przez skarżących zagadnienie nie występuje również w sprawie. Z motywów zaskarżonego wyroku wynika, że Sąd Apelacyjny poświęcił

pierwszą część swych rozważań merytorycznemu ustosunkowaniu się do zarzutów procesowych, w tym apelacyjnego zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Nieuwzględnienie tych zarzutów nie jest zaś równoznaczne z ich nierozpoznanie lub pominięciem.

Pozwani nie wykazali też, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., a więc iż zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, niepubl.) i w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 października 2015 r., III CSK 198/15, niepubl.; z 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, niepubl.; z 2 czerwca 2016 r., III CSK 113/16, niepubl.; z 27 października 2016 r., III CSK 217/16, niepubl.; z 29 września 2017 r., V CSK 162/17, niepubl.; z 7 marca 2018 r., I CSK 664/17, niepubl.; z 18 kwietnia 2018 r., II CSK 726/17, niepubl.; z 5 października 2018 r., V CSK 168/18, niepubl.).

Ze względu na regulację zawartą w art. 398³ § 3 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Natomiast skarżący, podważając brak doręczenia im zawiadomienia o uzupełnieniu weksli, zmierzają w istocie do podważenia dokonanej w sprawie oceny dowodów (np. oceny potwierdzenia odbioru, por. s. 5 uzasadnienia zaskarżonego wyroku) oraz podważenia ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego wyroku, którymi Sąd Najwyższy jest związany (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Również argumentacja skarżących dotycząca nieważności weksli oparta na twierdzeniu, że zawierają one końcówkę fleksyjną określona w taki sposób, iż nie można ustalić, czy były wydane z myślą o wekslu własnym czy trasowanym, nie przekonuje o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W orzecznictwie przyjmuje się, że usunięcie braków formalnych weksla w drodze

wykładni nie jest wyłączone, jednakże zakres wykładni weksła jest znacznie zwężony i ogranicza się do wykładni obiektywnej, dokonywanej wyłącznie na podstawie tekstu weksła. Wykładnia tekstu weksła nie jest więc wyłączona co do oczywistych błędów w pisowni, łączeniu lub odmianie poszczególnych wyrazów zawartych w treści weksła (zob. uchwałę Sądu Najwyższego z 23 kwietnia 1993 r., III CZP 7/93, OSNC 1993, nr 11, poz. 199 i uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 29 czerwca 1995 r., III CZP 66/95, OSNC 1995, nr 12, poz. 168). Uznaje się również, że braki lub błędy końcówek fleksyjnych nie muszą pozbawiać cech ważności weksła ani prowadzić do wniosku, że brak jest bezwarunkowego przyrzeczenia zapłaty przez jego wystawcę (zob. orzeczenie Sądu Najwyższego z 22 maja 1959 r., III CR 1068/58, M.Prawn. 2007, nr 20, poz. 1145 oraz wyrok Sądu Najwyższego z 19 października 1999 r., I CKN 162/98, niepubl.). Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że orzekające w sprawie Sądy jednoznacznie ustaliły, iż w przyrzeczeniu zapłaty jest końcówka fleksyjna „ę” a nie „i”, zaś przedstawiona przez skarżących we wniosku argumentacja nie prowadzi do oceny, że stanowisko w tym przedmiocie jest wadliwe w stopniu oczywistym, zostało wyrażone wskutek kwalifikowanego naruszenia prawa i w ten sposób prowadzi do wniosku o oczywistej nieprawidłowości zaskarżonego wyroku.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji. Wysokość kosztów zastępstwa prawnego powoda w postępowaniu kasacyjnym ustalono zgodnie z § 2 pkt 8 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 265 ze zm.), wysokość zaś należnego pełnomocnikowi z urzędu skarżących wynagrodzenia stosownie do § 8 pkt 8 w związku z § 16 ust. 4 pkt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 18 ze zm.).